

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/19/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124203661
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5124203661.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov senátu Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Renáty Krajčiovej, v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXXX, XXX XX D., zastúpenej spoločnosťou: STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 47 246 863, proti žalovanej: F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. H. XXXX, XXX XX B. I. J., zastúpenej spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom Ul. 17. novembra 3215, 022 01 Čadca, IČO: 50 473 522, o nahradenie prejavu vôle, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 49C/24/2024-69 zo dňa 24. októbra 2024, takto

rozhodol:

Odvolanie žalobkyne proti výroku I. rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 49C/24/2024-69 zo dňa 24. októbra 2024 odmieta.

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 49C/24/2024-69 zo dňa 24. októbra 2024 vo výrokoch II. a III. potvrdzuje.

Žalovanej priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 51C/39/2024 (výrok I.). Následne žalobu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná má voči žalobkyni nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % (výrok III.).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresný súd Žilina dňa 20.03.2024 domáhala, aby súd nahradil vyhlásenie vôle žalovanej ako darykyne na darovacej zmluve v nasledovnom znení:

„1. Darykyňa F. B., K. D., nar. XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, bytom G. H. XXXX, XXX XX B. I. J., občan SR, daruje obdarovanej A. B. C., K. B., nar. XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, bytom D. E. XXXX, XXX XX D., občan SR svoje podiely na nehnuteľnostiach, ktoré sú vedené na katastrálnom odbore Okresného úradu Kysucké Nové Mesto, obec B. I. J., katastrálne územie B. I. J. na liste vlastníctva (ďalej aj „LV“) č. XXXX ako pozemok KN-C parcela č. 138/3 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 127 m² a pozemok KN-C parcela č. 138/12 – zastavaná plocha o nádvorie o výmere 26 m² v podiele 1 vzhľadom k celku pod B5, na LV č. XXXX ako stavba súpisného čísla XXX postavená na pozemku KN-C parcele č. 138/1 a stavba súpisného čísla XXXX postavená na pozemku KN-C parcele č. 138/10 a na pozemku KN-C parcele č. 138/3 v podiele 1 vzhľadom k celku pod B5 a na LV č. XXXX ako pozemok KN-C parcela č. 138/1 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 214 m² a pozemok KN-C parcela č. 138/10 – zastavaná plocha o nádvorie o výmere 88 m² v podiele 1 vzhľadom k celku pod B5.

2. Obdarovaná A. B. C. dar v bode 1. uvedený s vďakou prijíma.“

Súčasne si žalobkyňa uplatnila voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

3. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd zistil nasledovný skutkový stav: Žalobkyňa je zapísaná ako podielová spoluvlastníčka o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 k pozemkom: KN-C parcele č. 138/3 o výmere 127 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie; KN-C parcele č. 138/12 o výmere 26 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, zapísaným na LV č. XXXX, vedeným pre k. ú., obec a okres B. I. J., ako aj k spoluvlastníckemu podielu o veľkosti 1 k stavbám – súpisné číslo XXX postavenej na pozemku KN-C parcele č. 138/1 a súpisné číslo XXXX postavenej na pozemku KN-C parcelách č. 138/10 a č. 138/3, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, vedenom pre k. ú., obec a okres B. I. J.. Žalobkyňa je zapísaná ako podielová spoluvlastníčka s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1 na pozemku KN-C parcele č. 138/1 o výmere 214 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie; KN-C parcele č. 138/10 o výmere 88 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, vedenom pre k. ú., obec a okres B. I. J.. Žalovaná je zapísaná ako podielová spoluvlastníčka o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX (KN-C parcele č. 138/3, KN-C parcele č. 138/12), na LV č. XXXX (stavby súp. č. XXX a súp. č. XXXX), LV č. XXXX (KN-C parcele č. 138/1, KN-C parcele č. 138/10), vedené pre k. ú., obec a okres B. I. J.. Z darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 10.02.2021 medzi J. L. B., D. J. B. a F. B. (žalovanou) na strane obdarovaných vyplýva, že daryňa darovala spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na vyššie uvedených nehnuteľnostiach zapísaných na listoch vlastníctva č. XXXX, E. XXXX, E. XXXX vedených pre k. ú., obec a okres B. I. J. svojmu synovi D. J. B. a spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na uvedených nehnuteľnostiach žalovanej.

4. Pôvodná vlastníčka spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam zapísaným na listoch vlastníctva č. XXXX, E. XXXX, E. XXXX pre k. ú., obec a okres B. I. J., t. j. J. L. B., ktorej spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach predstavoval v čase prevodov 1/2, neponúkla žalobkyňi (ktorá bola ako v čase realizácie uvedených prevodov podielová spoluvlastníčka na predmetných nehnuteľnostiach) na predaj svoj spoluvlastnícky podiel k pozemkom a stavbám, a to predtým, ako spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 darovala žalovanej a spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 darovala svojmu synovi, J. B.. Medzi stranami sporu nebolo sporné že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy zo dňa 10.02.2021 boli predmetné nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne v podiele 1, J. B. v podiele 1 a J. L. B. v podiele 1.

5. Po právnej stránke súd prvej inštancie posúdil vec podľa § 40a, § 116, § 140 a § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

6. Výrokom I. napadnutého rozsudku okresný súd zamietol návrh žalobkyne prednesený na pojednávaní konanom dňa 24.10.2024 na prerušenie tohto konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 51C/39/2024. V označenom konaní sa má žalovaná domáhať voči J. L. B. určenia vlastníckeho práva k spoluvlastníckym podielom na vyššie označených nehnuteľnostiach prevedených darovacou zmluvou zo dňa 10.02.2021. S prihliadnutím na dôvody uvedené ďalej (t. j. nemožnosť sa domáhať nahradenia prejavu vôle spoluvlastníka, na ktorého bol pri porušení predkupného práva prevedený spoluvlastnícky podiel jeho darovaním a nesprávne stanovenie veľkosti spoluvlastníckeho podielu, vo vzťahu k nadobudnutiu ktorého sa žalobkyňa domáhala nahradenia prejavu vôle) by bolo totiž nevhodné vyčkávať na právoplatné skončenie konania vedeného pred Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 51C/39/2024. V uvedenom súdnom konaní sa potom v nadväznosti na dôvody, pre ktoré bola žaloba žalobkyne zamietnutá, nerieši otázka, ktorá by mala dopad na rozhodnutie súdu v tejto veci. Okrem toho, podľa názoru konajúceho súdu nie je daný naliehavý právny záujem žalovanej na určení vlastníckeho práva k dotknutým spoluvlastníckym podielom, ku ktorým je už na základe darovacej zmluvy zo dňa 10.02.2021 zapísaná ako ich vlastníčka na listoch vlastníctva č. XXXX, E. XXXX, E. XXXX pre k. ú., obec a okres B. I. J. a akýkoľvek výrok rozsudku v spore sp. zn. 51C/39/2024 preto nezmení stav ohľadom zápisu žalovanej ako spoluvlastníčky na predmetných listoch vlastníctva.

7. Vo vzťahu k meritu prejednávanej veci konajúci súd predovšetkým ako nedôvodnú vyhodnotil námietku premičania vznesenú žalovanou sporovou stranou na pojednávaní konanom dňa 24.10.2024. V prípade práva podielového spoluvlastníka domáhať sa, aby mu nadobúdateľ ponúkol svoj spoluvlastnícky podiel na predaj za rovnakých podmienok, ako tento podiel nadobudol on, môže totiž právo dotknutého spoluvlastníka a povinnosť nadobúdateľa vzniknúť až po vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Nadobúdateľ totiž nemôže skôr so spoluvlastníckym podielom platne nakladať, a teda ho ani ponúknuť dotknutému spoluvlastníkovi, ktorého zákonné predkupné právo bolo porušené, na kúpu. Premičacia doba na uplatnenie práva v tomto prípade plynie spoluvlastníkovi až od

vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, čo konštatoval aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 17Co/67/2020 zo dňa 25.11.2020. Keďže vklad vlastníckeho práva žalovanej vo vzťahu k predmetným spoluvlastníckym podielom bol na základe sporenej darovacej zmluvy do katastra nehnuteľností povolený dňa 24.03.2021 a žaloba v tejto veci bola na súd podaná dňa 20.03.2024, t.j. je zrejmé, že sa tak stalo včas, t. j. počas plynutia všeobecnej premlčacej lehoty na uplatnenie predmetného nároku.

8. Žalobkyňa si za prostriedok uplatnenia svojich práv z dôvodu ňou tvrdeného porušenia predkupného práva vybrala možnosť domáhať sa voči nadobúdateľovi spoluvlastníckych podielov (t. j. voči žalovanej), aby jej prevedené spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach ponúkla za rovnakých podmienok, za ktorých tento nadobudla od pôvodnej vlastníčky. Takýto spôsob domáhania sa svojho nároku formou žaloby na nahradenie prejavu vôle toho, kto spoluvlastnícky podiel nadobudol, je podľa ustálenej súdnej praxe možný. Za účelom ustálenia otázky, či pri predmetnom prevode spoluvlastníckych podielov z pôvodnej vlastníčky na žalovanú v roku 2021 došlo k porušeniu predkupného práva, by bolo potrebné vykonať výsluch žalovanej, ako aj J. L. B. (pôvodnej spoluvlastníčky spoluvlastníckych podielov, ktorá tieto previedla na žalovanú), a to za účelom skúmania, či v čase prevodu tieto osoby spĺňali zákonnú definíciu blízkych osôb, keďže v takom prípade by nebolo zo strany prevodkyne potrebné pred prevodom ponúknuť prevádzané podiely na nehnuteľnostiach žalobkyni ako podielovej spoluvlastníčke.

9. S prihliadnutím na vady žalobného petitu uvedené nižšie by však bolo nevhodné vykonávať v tomto spore dokazovanie výsluchom žalovanej a J. L. B., pretože žaloba by aj tak bola v konečnom dôsledku zamietnutá. Petit žaloby je totiž v rozpore so zákonom, a súčasne súd v tom to spore nie je oprávnený naprávať jeho nedostatky.

10. Ďalej konajúci súd nespochybnil, že predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy, čo vyplýva aj z rozsudku NS SR sp. zn. 1 Cdo/102/2005 zo dňa 25.10.2005. Pokiaľ si však žalobkyňa zvolila žalobu na nahradenie prejavu vôle ako prostriedok na uplatnenie svojho nároku, bolo potrebné, aby správne vymedzila podstatné náležitosti zmluvy, vo vzťahu ku ktorej žiadala nahradiť prejav vôle žalovanej. Podľa ust. § 216 CSP súd nemôže žalobcovi priznať niečo iné, ako žiadal. V kontexte žalôb o uloženie povinnosti prejavu vôle uzavrieť právny úkon je súd pri svojom rozhodovaní viazaný žalobou tak, že tejto žalobe čo do podstatných náležitostí právneho úkonu môže buď vyhovieť, alebo ju zamietnuť, t. j. nemôže takejto žalobe vyhovieť len čiastočne. Súd nemôže zasiahnuť do podstatných náležitostí zmluvy, t. j. do predmetu darovania a dohody o bezodplatnosti právneho úkonu. Zásahom do týchto náležitostí by súd vytvoril stav, ktorý žalobkyňa nezamýšľala vyvolať.

11. V súdenom spore prvoinštančný súd konštatoval nesúlad podstatných náležitostí zmluvy, vo vzťahu ku ktorej žiada žalobkyňa nahradiť prejav vôle ohľadom výšky spoluvlastníckeho podielu. Pôvodná spoluvlastníčka (J. L. B.) totiž darovala žalovanej spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach o veľkosti 1, a zároveň darovala svojej blízkej osobe – synovi (D. J. B.) tiež spoluvlastnícky podiel na týchto nehnuteľnostiach o veľkosti 1. Keďže žalobkyňa bola v čase prevodu podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1, prislúchalo by jej domáhať sa nahradenia prejavu vôle vo vzťahu k prevodu prevedeného spoluvlastníckeho podielu pomerne podľa veľkosti svojho spoluvlastníckeho podielu, čo jednoznačne nie je celá 1 (keďže to bola veľkosť celého prevádzaného spoluvlastníckeho podielu), keďže na listoch vlastníctva bol v čase prevodu zapísaný ešte ďalší podielový spoluvlastník (t.j. J. B., ktorá skutočnosť bola medzi stranami sporu nesporná), ktorý v čase prevodu mal na predmetných nehnuteľnostiach podiel o veľkosti 1. Žalobkyňa teda žiadala nahradiť prejav vôle žalovanej na prevod spoluvlastníckych podielov v prípade porušenia predkupného práva nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu. Bez významu pritom bolo, že J. L. B. previedla v tom čase spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na predmetných nehnuteľnostiach aj na J. B., keďže pri tomto prevode sa jednalo o prevod blízkej osobe (synovi), ktorý je možné uskutočniť bez povinnosti ponúknuť prevádzaný podiel na predaj ostatným spoluvlastníkom.

12. Z hmotnoprávneho hľadiska žalobkyňou uplatnený nárok navyše nemá taktiež oporu v zákone. Zákon počíta s možnosťou reparácie stavu, kedy došlo k porušeniu predkupného práva tým spôsobom, že oprávnený sa môže od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo sa môže domáhať toho, že predkupné právo mu zostane zachované. Žalobkyňa sa však domáhala toho, aby žalovaná ako nadobúdateľka nehnuteľnosti jej vec previedla bezodplatne, keďže túto získala darovaním. Hoci je zrejmé, že predkupné právo sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu darovacou zmluvou, nemožno z toho automaticky vyvodiť, že spoluvlastníci sa môžu domáhať prevodu takejto nehnuteľnosti (spol. podielu) od nadobúdateľa na oprávnených rovnakou formou darovacej

zmluvy. Takýto výklad by bol v rozpore s ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ako aj s celkovou konštrukciou a charakterom predkupného práva. Základným charakterom predkupného práva je totiž kúpa veci. Na podporu týchto svojich záverov konajúci súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/7/2020 zo dňa 27.05.2020, z ktorého vyplýva, že účelom darovacej zmluvy je bezodplatné rozmnoženie majetku obdarovaného, a to na úkor darcu, na dar nie je právny nárok. Uplatnenie princípov predkupného práva aj na darovacie zmluvy by bolo v rozpore s podstatou darovania, keď výsledkom uplatnenia práva spoluvlastníkom majúcim takto vec nadobudnúť by bolo darovanie veci niekomu, koho darca obdarovať nechce, jednalo by sa fakticky o nútený bezplatný prevod vlastníckeho práva.

13. Súd o žalobe žiadajúcej uloženie povinnosti uzavrieť zmluvu určitého obsahu uvedeného v žalobe môže rozhodnúť len tak, že návrhu celkom vyhovie alebo ho zamietne. Súd pri rozhodovaní o nahradení prejavu vôle nemôže nič meniť, dopĺňať či upresňovať na podstatných náležitostiach zmluvy. Je vylúčené, aby v zmluve uvedené nesprávne údaje o veľkosti prevádzaného spoluvlastníckeho podielu, ako aj nesprávny údaj o kúpnej cene (v tomto prípade bol žiadaný bezodplatný prevod) boli naprávané zo strany súdu. V posudzovanom prípade nebol žalobný petit v podstatných náležitostiach zmluvy perfektný, čo bolo dôvodom, pre ktorý okresný súd výkonom II. napadnutého rozsudku žalobu zamietol.

14. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 s použitím § 262 ods. 1 a 2 CSP a žalovanej, ktorá bola v spore úspešná súd priznal voči žalobkyňi nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %.

15. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, a súčasne je nedostatočne odôvodnené [§ 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP]. V konkrétnostiach žalobkyňa uviedla, že na jednej strane súd prvej inštancie konštatoval, že predkupné právo sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu darovacou zmluvou, no na strane druhej tvrdí, že z toho nemožno automaticky vyvodit', že spoluvlastníci sa môžu domáhať prevodu takejto nehnuteľnosti (spoluvlastníckeho podielu) od nadobúdateľa na oprávnených rovnakou formou darovacej zmluvy, konštatujúc, že takýto výklad by bol v rozpore s ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ako aj celkovou konštrukciou a charakterom predkupného práva. Základným charakterom predkupného práva je totiž kúpa veci. S takouto argumentáciou súdu prvej inštancie žalobkyňa nesúhlasí, keďže z ustálenej judikatúry súdov jednoznačne vyplýva, že predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy, nakoľko systematickému, gramatickému a logickému výkladu podľa ust. § 140 Občianskeho zákonníka zodpovedá, aby pojem „prevod spoluvlastníckeho podielu“ zahŕňal tak odplatný, ako aj bezodplatný prevod (pozri napr. R 57/2006, II.ÚS 186/2012). Z ustálenej súdnej praxe tiež vyplýva, že pri porušení predkupného práva zo strany povinného spoluvlastníka má oprávnený spoluvlastník na výber tri zákonné možnosti: a) môže sa domáhať buď vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníctva na tretiu osobu, alebo b) môže sa voči nadobúdateľovi (tretej osobe) domáhať, aby mu prevedený spoluvlastnícky podiel ponúkol za rovnakých podmienok, za ktorých ich nadobudol od povinnej osoby. Ak tak nadobúdateľ dobrovoľne neurobí, môže sa domáhať na súde vydania rozhodnutia, ktorým sa nahradí prejav vôle nadobúdateľa, alebo c) môže si ponechať predkupné právo, ktoré však začne pôsobiť až voči nadobúdateľovi. Treba zdôrazniť, že súbežné uplatnenie nároku podľa § 40a a § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka je z právnej povahy veci vylúčené. Iné následky porušenia predkupného práva zákon nepripúšťa, a preto zo zákona nemožno vyvodit' ani iný spôsob ochrany oprávneného spoluvlastníka, ktorého predkupné právo bolo porušené.

17. Pokiaľ z judikatúry jednoznačne vyplýva, že predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy a súčasne, že oprávnený vlastník sa môže voči nadobúdateľovi (tretej osobe) domáhať, aby mu prevedený spoluvlastnícky podiel ponúkol za rovnakých podmienok, za ktorých ich nadobudol od povinnej osoby, jediným možným a logickým spôsobom ako sa na súde domáhať vydania rozhodnutia, ktorým sa nahradí prejav vôle nadobúdateľa, ktorý nadobudol podiel na základe darovacej zmluvy, je jedine opäť nahradenie prejavu vôle uzatvoriť darovaciu zmluvu. Žalobkyňa si zvolila práve túto zákonnú možnosť, teda ako osoba oprávnená z predkupného práva sa od žalovanej domáha, aby s ňou uzatvorila darovaciu zmluvu, teda rovnakú bezodplatnú zmluvu o prevode spoluvlastníckych podielov akú žalovaná uzavrela s predchádzajúcou podielovou spoluvlastníčkou.

Záver prijatý súdom prvej inštancie v konečnom dôsledku vylučuje uplatnenie možnosti uvedenej vyššie pod písm. b) v prípade bezodplatného prevodu, nakoľko slovné spojenie „za rovnakých podmienok“ núti oprávnenú osobu domáhať sa uzavretia darovacej zmluvy. V tomto prípade je súčasne vylúčené, aby sa žalobkyňa domáhala uzatvorenia kúpnej zmluvy, nakoľko v tomto prípade by nešlo o nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa previesť spoluvlastnícky podiel

za rovnakých podmienok, za akých ich nadobudol od povinnej osoby. Pokiaľ by sa v tomto konkrétnom prípade žalobkyňa domáhala nahradenia prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu, jej žalobu by musel súd zamietnuť práve z dôvodu, že by sa jednalo o iný právny úkon, a teda

že by sa žalobkyňa nedomáhala, aby jej bol prevedený spoluvlastnícky podiel za rovnakých podmienok, za ktorých bol žalovanou nadobudnutý od povinnej osoby. Súčasne v tomto prípade nie je jasné, ako by bola riešená otázka určitosti kúpnej zmluvy a jej splatnosti, a to najmä vo vzťahu k určitosti žalobného petitu. Na základe uvedeného žalobkyňa prezentovala názor, že v tomto smere je záver prijatý súdom prvej inštancie nejasný, nelogický, nedostatočne odôvodnený a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Odvolateľka nesúhlasila ani s názorom súdu prvej inštancie prezentovaným v bode 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že žalobkyňa žiadala nahradiť prejav vôle žalovanej na prevod spoluvlastníckych podielov v prípade porušenia predkupného práva nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu, nakoľko by jej prislúchalo domáhať sa nahradenia prejavu vôle vo vzťahu k prevodu prevedeného spoluvlastníckeho podielu pomerne podľa svojho veľkosti spoluvlastníckeho podielu, čo jednoznačne nie je celá 1 (keďže to bola veľkosť celého prevádzaného spoluvlastníckeho podielu). Takýto názor považuje žalobkyňa za nesprávny a nezákonný, keďže ponuka povinného spoluvlastníka sa vzťahuje na celý spoluvlastnícky podiel, ktorý zamýšľa previesť. V čase sporného prevodu boli predmetné nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne v podiele 1 z celku, J. B. v podiele 1 z celku a J. L. B. v podiele 1 z celku. Darovacou zmluvou zo dňa 10.02.2021 prevádzala J. L. B. celý svoj podiel o veľkosti 1 z celku a voči žalobkyňi nebola splnená ponuková povinnosť pomerne podľa veľkosti jej spoluvlastníckeho podielu, teda polovica z prevádzaného spoluvlastníckeho podielu 1 z celku, t. j. 1 z celku. Druhý spoluvlastník J. B. bol účastníkom predmetnej darovacej zmluvy, pričom na jej základe nadobudol podiel 1 z celku, t. j. pomernú časť podielu podľa veľkosti jeho vlastného spoluvlastníckeho podielu. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa sa domáha spoluvlastníckeho podielu len pomerne, teda z prevedeného spoluvlastníckeho podielu 1 k celku len polovicu, t. j. potom 1 z celku.

19. Námietka vykúpenia spoluvlastníckeho podielu len v pomere k celku (§ 140, veta druhá Občianskeho zákonníka) patrí len dotknutému spoluvlastníkovi a nie osobe, ktorá porušila predkupné právo. Každý spoluvlastník koná sám za seba, preto sa pravidlo pomerného výkupu podľa veľkosti spoluvlastníckeho podielu uplatní v prípade porušenia predkupného práva, iba ak právo výkupu proti nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu uplatní aj ďalší spoluvlastník (pozri napr. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/29/2022 zo dňa 22.02.2023).

20. Otázku pomerného výkupu podľa veľkosti spoluvlastníckeho podielu posudzoval aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí sp. zn. 23Co/106/2019 zo dňa 30.09.2020, ktorý konštatoval: „Podľa názoru odvolacieho súdu s prihliadnutím už predtým citované uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci 7MCdo/1/2013 má žalobkyňa právo na prevod celého spoluvlastníckeho podielu. Podľa tohto rozhodnutia ponuka povinného spoluvlastníka sa vzťahuje na celý podiel, ktorý zamýšľa previesť a tento je oprávneným spoluvlastníkom

k dispozícii celý (a tento podiel „prirastie“ oprávneným spoluvlastníkom, aj tá časť podielu, ktorá by pripadala na iných spoluvlastníkov, ktorí ale ponuku neprijali). V danom prípade predávajúca E. S. ostatným spoluvlastníkom neponúkla na predaj tento spoluvlastnícky podiel a títo mohli len využiť svoje právo podľa § 603 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ pri realizácii predkupného práva by prichádzalo do úvahy, aby prirástol spoluvlastnícky podiel, je podľa názoru odvolacieho súdu analogicky možné, aby aj pri žalobe podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa oprávnený spoluvlastník domáhal celého spoluvlastníckeho podielu, pokiaľ nikto iný porušenie predkupného práva nenamietal. V danom prípade z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žiaden z ostatných spoluvlastníkov nemá záujem domáhať sa nárokov z neplatného porušenia predkupného práva, a teda žalobkyňa má právo na celý prevádzaný spoluvlastnícky podiel.

21. Podľa názoru žalobkyne v tomto prípade nie je bez významu tá skutočnosť, že druhý spoluvlastník J. B. bol účastníkom predmetnej darovacej zmluvy, pričom na jej základe nadobudol podiel 1 z celku, t. j. pomernú časť podielu podľa veľkosti jeho vlastného spoluvlastníckeho podielu. Na jednej strane je zrejmé, že druhý spoluvlastník tým, že bol účastník predmetnej darovacej zmluvy, porušenie svojho

hypotetického predkupného práva nenamietal. Na strane druhej, ak by bol záver súdu prvej inštancie prezentovaný

v napadnutom rozhodnutí správny, vznikla by paradoxná a dosť nelogická situácia, a to, že druhý spoluvlastník by sa mohol domáhať porušenia svojho predkupného práva zo zmluvy, ktorej bol účastníkom, a teda s prevodom na jej základe vyjadril súhlas. Takýto postup je však neudržateľný a v rozpore so zmyslom a účelom predkupného práva.

22. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie označila žalobkyňa za absolútne nedostatočne odôvodnené, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné a to predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie sa pri riešení kľúčovej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe súdov.

23. V nadväznosti na uvedené považuje za nesprávny žalobkyňa aj postup provinštančného súdu, ktorý zamietol jej návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 51C/39/2024.

V označenom súdnom konaní sa totiž ako prejudiciálna otázka posudzuje platnosť jednostranného právneho úkonu darkyne, ktorým sa domáha vrátenia daru (spoluvlastníckych podielov, ktoré sú predmetom tohto konania) voči žalovanej.

24. Podľa zhodného názoru teórie aj súdnej praxe (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod R 88/1998) dochádza k zániku darovacieho vzťahu podľa § 630 Občianskeho zákonníka už na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorým sa domáha vrátenia daru. Jednostranný právny úkon darcu, ktorým sa domáha vrátenia daru voči obdarovanému, je teda tou právnou skutočnosťou, ktorá spôsobuje, že momentom, keď prejav vôle, ktorým sa darca domáha vrátenia daru, dôjde do sféry obdarovaného, obnovuje sa vlastnícke právo darcu, pretože týmto okamihom zanikne právny vzťah z darovania. Účinky darovacej zmluvy sa platným odvolaním daru nerušia od začiatku (ex tunc), keďže nejde o zrušenie zmluvy v zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ale ex nunc, t. j. až od okamihu, keď prejav vôle darcu bol doručený do sféry vplyvu obdarovaného. Týmto momentom sa obnovuje vlastnícke právo darcu. Na základe uvedeného žalobkyňa prezentovala názor, že rozhodnutie vo veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 51C/39/2024 má dôležitý význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní.

25. Žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Súčasne si uplatnila voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

26. Zdôraznila, že v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ktoré je zákonné a tiež náležite odôvodnené. Podľa jej názoru sú odvolacie dôvody a námietky žalobkyne nedôvodné. Žalovaná tiež upriamila pozornosť na to, že žalobkyňa vo svojom odvolaní neuvádza, v akom rozsahu napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie, a teda jej opravný prostriedok nespĺňa zákonné náležitosti v zmysle § 363 CSP. Žalovaná akcentovala, že už z doslovného výkladu porušenia predkupného práva vyplýva, že osoba, voči ktorej sa uplatňuje predkupné právo, je povinná ponúknuť prevádzaný podiel na predaj. Z toho je zrejmé, že s prihliadnutím na individuálne okolnosti súdnej veci nie je žalobný návrh žalobkyne vykonateľný. Okresný súd síce konštatoval, že nároky z porušenia predkupného práva možno uplatniť aj z darovacej zmluvy, ktorou bolo porušené predkupné právo, avšak právny úkon, ku ktorému sa viaže nahradenie prejavu vôle nemôže byť bezodplatný. Tento výklad a odôvodnenie súdu prvej inštancie má základ v zákone, pretože právo kúpy v prípade porušenia predkupného práva úzko súvisí s právnou úpravou zmluvného predkupného práva podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované. Keďže v prípade porušenia predkupného práva prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prípade uplatnenia nároku z porušenia predkupného práva nahradením prejavu vôle možno súhlasiť so záverom súdu, že v tomto prípade žalobný návrh nemohol smerovať k bezodplatnému nadobudnutiu vlastníckeho práva, pretože by to obchádzalo zákon. V danej súvislosti žalovaná poukázala na argumentáciu Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení č. k. III.ÚS 445/2016-10 zo dňa 28. júna 2016, v zmysle ktorého obsahom rozsudku, ktorý nahrádza nedostatok vôle tretej osoby ako singulárneho právneho nástupcu pôvodného podielového spoluvlastníka (nadobúdateľa) z predkupného práva na uzatvorenie zmluvy o prevode podielu na oprávnenú osobu, je povinnosť urobiť konkrétnu ponuku – návrh na uzatvorenie zmluvy (§ 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vo výroku rozsudku musí byť stanovené aj vzájomné plnenie oprávnenej osoby voči nadobúdateľovi, teda zaplatenie kúpnej ceny. Obsahom zmluvy musia byť

rovnaké podmienky, za ktorých nadobudol nadobúdateľ podiel na veci od pôvodného podielového spoluvlastníka.

27. Žalovaná sa nestotožnila ani s námietkou žalobkyne, ktorá sa týkala správnosti výšky spoluvlastníckeho podielu, ktorý žiadala žalobkyňa od žalovanej v tomto spore nadobudnúť. Zdôraznila, že uplatnenie nároku z porušenia predkupného práva nahradením prejavu vôle možno uplatňovať len voči vlastníkovi nehnuteľnosti. Po prevode vlastníckeho práva na základe darovacej zmluvy sa žalovaná stala vlastníčkou prevádzaných nehnuteľností a jej právna predchodkyňa (darykyňa) už nebola vlastníčkou prevádzaných nehnuteľností. Žalovaná mohla disponovať vlastníckym právom od právoplatnosti rozhodnutia Okresného úradu Kysucké Nové Mesto, katastrálneho odboru a voči jej osobe si mohla žalobkyňa uplatňovať nároky z porušenia predkupného práva nasledujúci deň po tejto rozhodnej skutočnosti. Nároky z porušenia predkupného práva nahradením prejavu vôle možno totiž uplatňovať len voči osobe, ktorej svedčí vlastnícke právo. Preto žalobkyňa nebola oprávnená sa domáhať sa, aby jej žalovaná darom previedla celý svoj spoluvlastnícky podiel 1 na predmetnej nehnuteľnosti. Takýto žalobný návrh totiž odporoval zákonu.

28. Ďalej žalovaná uviedla, že vo vzťahu k výroku, ktorým súd zamietol návrh na prerušenie konania a výroku o trovách konania žalobkyňa nevzniesla žiadne odvolacie námietky.

29. Ďalšie podania strán sporu v štádiu odvolacieho konania neboli produkované.

30. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) odvolanie žalobkyne proti výroku I. napadnutého rozsudku podľa ust. § 386 ods. 1 písm. c) CSP odmietol a vo zvyšnej časti toto rozhodnutie vo výroku II. o zamietnutí žaloby a tiež v závislom výroku III. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

31. Vo vzťahu k výroku I. odvolací súd uvádza:

32. Podľa ust. § 386 písm. c) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

33. V posudzovanom prípade okresný súd vo výroku I. napadnutého rozsudku zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania do právoplatnosti skončenia konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 51C/39/2024. Aj napriek tomu, že konajúci súd v súlade s ust. § 162 ods. 3 CSP rozhodol o zamietnutí návrhu žalobkyne na prerušenie konania rozsudkom, tento jeho procesný postup nič nemení na povahe jeho rozhodnutia v predmetnej časti, ktoré má formu uznesenia (t.j. nejedná o rozhodnutie vo veci samej, § 234 ods. 1 CSP). Civilný sporový poriadok v ust. § 355 ods. 2 v spojení s ust. § 357 písm. n) CSP pripúšťa odvolanie len proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým bolo konanie prerušené podľa ust. § 162 ods. 1 písm. a) a § 164 CSP. Z uvedeného vyplýva záver, že zákon nepripúšťa možnosť podať odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu strany sporu na prerušenie konania. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd odvolanie žalobkyne proti napadnutému rozsudku proti jeho výroku I. postupom podľa ust. § 386 písm. c) CSP odmietol.

34. Následne vo vzťahu k výrokom II. a III. napadnutého rozsudku odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

35. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvolaciu argumentáciu žalobkyne formulovanú v jej opravnom prostriedku. Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť žalobkyne za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

36. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie

návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP) a nie strán sporu. Odvolacie námietky žalobkyne k spôsobu vyhodnotenia dokazovania okresným súdom z uvedených dôvodov krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobu žalobkyne zamietol, pričom ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých vykonaných dôkazov s prihliadnutím na individuálne okolnosti prejednávanej veci. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že právu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako súčasť základného práva na súdnu ochranu) zodpovedá povinnosť dotknutého súdu dať odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na relevantné argumenty strán. V súdnej veci však okresný súd svoje rozhodnutie dostatočne a zákonným spôsobom odôvodnil. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka/strany na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 115/2003). Právo na súdnu ochranu však nemožno zamieňať s „právom“ strany sporu byť pred súdom úspešnou; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Preto nie je porušením daného základného práva, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu; vrátane predstáv o obsahu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. S prihliadnutím na obsah dokazovania vykonaného okresným súdom popísaný v odôvodnení jeho rozsudku, krajský súd len doplnil dôvody napadnutého rozhodnutia. Uvedený postup odvolacieho súdu je v súlade s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. 350/2009 zo dňa 08.10.2009, podľa ktorého „....odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/2005, III. ÚS 264/2008, IV. ÚS 372/2008). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všetkých všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania“.

37. Vo všeobecnosti odvolací súd uvádza, že súdna prax je jednotná na tom, že k porušeniu predkupného práva dochádza už samotným prevodom, ktorý reprezentuje záväzkovo-právny vzťah povinného spoluvlastníka a tretej osoby, a to bez ohľadu na to, kedy nastanú vecno-právne účinky spojené s vkladom do katastra. Záväzok povinného spoluvlastníka je spravodlivý a v súlade s účelom inštitútu predkupného práva, ktorým je uprednostniť doterajších spoluvlastníkov pred tretími osobami, ktoré by vstúpili do nového spoluvlastníckeho vzťahu. Zákonodarca týmto inštitútom mal úmysel minimalizovať počet sporov vyplývajúcich zo spoluvlastníckych vzťahov. Zákon teda obmedzuje povinného spoluvlastníka v jeho práve nakladať so spoluvlastníckym podielom (ius disponendi) univerzálne vo všetkých formách scudzenia (predaj, darovanie, zámena). Na účely ust. § 140 Občianskeho zákonníka (citovaný v napadnutom rozhodnutí) treba za prevod považovať aj prevod bezodplatný (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/102/2015). Ak by totiž predkupné právo nemalo platiť v prípade bezodplatného prevodu, muselo by tomu zodpovedať aj znenie ust. § 140 Občianskeho zákonníka, ktoré by obsahovalo namiesto slovného spojenia „podiel prevádza“ spojenie „podiel odplatne prevádza“.

38. Z ust. § 140 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osoby podľa § 116 a § 117.

39. Právna teória a judikatúra sa zhodujú v tom, že v prípade prevodu spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti na inú než blízku osobu musí podielový spoluvlastník ponúknuť najskôr svoj podiel na odkúpenie písomnou formou ostatným spoluvlastníkom, (§ 605 Občianskeho zákonníka). V prípade, že podielový spoluvlastník nerešpektuje tento postup, opomenutý spoluvlastník sa môže domáhať od nadobúdateľa podielu, aby mu spoluvlastnícky podiel ponúkol na predaj, alebo mu predkupné právo zostane zachované. Treťou možnosťou je, že opomenutý spoluvlastník sa bude domáhať relatívnej neplatnosti zmluvy, ktorou bol spoluvlastnícky podiel prevedený na tretiu osobu, čo mu umožňuje znenie § 40a Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje, že ak ide o dôvod neplatnosti podľa § 140 Občianskeho zákonníka, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa osoba dotknutá právnym úkonom jeho neplatnosti nedovolá.

40. V prípade, že nadobúdateľ nesplnil svoju povinnosť ponúknuť vec oprávnenému na predaj, môže sa opomenutý spoluvlastník domáhať na súde, aby prejav vôle nadobúdateľa bol nahradený súdnym rozhodnutím (§ 229 CSP).

41. V posudzovanom prípade nebolo medzi stranami sporné, že na základe darovacej zmluvy zo dňa 10.02.2021, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, katastrálny odbor, dňa 24.03.2021 pod č. V 291/2021, ktorá bola uzavretá medzi darkyňou J. L. B., K. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. H. XXXX, XXX XX B. I. J. a žalovanou ako obdarovanou, darkyňa ako podielová spoluvlastníčka nehnuteľností označených v bode 3. odôvodnenia tohto rozhodnutia s výškou spoluvlastníckeho podielu 1, časť svojho spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 darovala žalovanej a spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 darovala svojmu synovi D. J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. H. XXXX, XXX XX B. I. J..

42. V čase prevodu spoluvlastníckeho podielu na sporných nehnuteľnostiach z darkyne na obdarovanú (žalovanú) bola žalobkyňa podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností špecifikovaných v bode 3. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Pred uzavretím vyššie označenej darovacej zmluvy však žalobkyňa nebola darkyňou J. L. B. kontaktovaná, a teda darkyňa jej na základe zákonného predkupného práva neponúkla sporné nehnuteľnosti v príslušnom spoluvlastníckom podiele na predaj. Žalobkyňa sa preto touto žalobou domáha od žalovanej, aby jej ponúkla do daru predmetné nehnuteľnosti za rovnakých podmienok, za akých žalovaná uzatvorila darovaciu zmluvu s darkyňou J. L. B.. Žalovaná sa v spore bránila tým, že v danom prípade sa jedná o uzavretie darovacej zmluvy medzi osobami blízkymi, tak ako to má na mysli ust. § 116 Občianskeho zákonníka, keďže právna predchodkyňa žalovanej bola jej bývalá svokra. Ďalej namietala, že žalobný návrh žalobkyne má byť formulovaný tak, aby žalobkyňa nadobudla od žalovanej spoluvlastnícke podiely v rovnakej výške k celku nehnuteľnosti, a to v rovnakom rozsahu, ako ich nadobudla žalovaná na základe darovacej zmluvy č. V 291/2021. Spôsob, akým sa žalobkyňa má domáhať nárokov z porušenia predkupného práva je v rozpore s ust. § 140 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa je totiž oprávnená požadovať nie celý podiel žalovanej, ktorý nadobudla kúpou od svojej právnej predchodkyne, ale len jeho pomernú časť zodpovedajúcu veľkosti jej spoluvlastníckeho podielu (§ 140 veta druhá Občianskeho zákonníka).

43. Pre rozhodovanie tohto sporu bolo však rozhodujúce zodpovedanie otázky, či v prípade uzavretia darovacej zmluvy, ktorou povinný podielový spoluvlastník ako darca previedol svoj spoluvlastnícky podiel na spoločnej nehnuteľnosti na tretiu osobu (obdarovaného), má opomenutý spoluvlastník s poukazom na ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka právo domáhať sa od obdarovaného, aby mu vec, (ktorú on nadobudol darovacou zmluvou), tiež daroval.

44. Z formulácie ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka jednoznačne vyplýva, ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované.

45. Odvolateľka teda vo svojom opravnom prostriedku pomerne účelovo opomína text ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka a samotný charakter predkupného práva. Spôsob reparácie porušenia predkupného práva spoluvlastníka v takomto prípade spočíva v možnosti jej realizácie tak, že buď opomenutému spoluvlastníkovi zostane predkupné právo zachované, alebo mu bude vec ponúknutá na predaj osobou, ktorá vec nadobudla. Zákonodarca pritom v texte ust. § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka zvolil formuláciu zodpovedajúcu inštitútu kúpnej zmluvy, t. j. zmluvy, ktorou sa jedna strana (predávajúci) zaväzuje odovzdať druhej strane predmet kúpy a táto strana (kupujúci) sa zaväzuje predmet odovzdať a zaplatiť zaň kúpnu cenu.

46. Naproti tomu darovacia zmluva sa prejavuje v tom, že darca za poskytnutý dar nedostáva žiadnu majetkovú protihodnotu. Pre darovaciu zmluvu je ďalej charakteristická zásada liberality: poskytnutie daru nesmie byť plnením právnej povinnosti, ktorá by povinnému vyplývala zo zákona alebo z uzavretej zmluvy. Darovaním sa sleduje bezodplatné rozmnoženie majetku obdarovaného na úkor majetku darcu. V tom spočíva základná funkcia darovacej zmluvy ako scudzovacej zmluvy (§ 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Medzi pojmové znaky darovacej zmluvy patrí predmet darovania, bezodplatnosť a dobrovoľnosť. Aj keď Občiansky zákonník v ustanovení § 140 obmedzil povinného spoluvlastníka v jeho práve nakladať so spoluvlastníckym podielom vo všetkých formách scudzovania, vrátane darovania, nemožno z toho automaticky vyvodit' záver, že v prípade porušenia predkupného práva má opomenutý spoluvlastník nárok, aby s ním nadobúdateľ uzatvoril darovaciu zmluvu, ktorou mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel na spoločnej nehnuteľnosti daruje. Ak sa teda v posudzovanom prípade žalobkyňa domáha voči žalovanej nahradenia prejavu vôle uzatvoriť darovaciu zmluvu a podmienkou bezodplatnosti darovacej zmluvy je, že obdarovaný nemá právnu povinnosť poskytnúť darcovi protihodnotu (inak povedané, pri darovaní poskytne darca obdarovanému určitý majetkový

prospech bez toho, aby za to dostal primeraný majetkový ekvivalent), už z podstaty obidvoch inštitútov upravených ust. § 628 ods. 1 a § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že žalobkyňa nemôže byť v tomto spore úspešná. Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že z ustanovenia § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka nemožno automaticky vyvodiť, že by sa žalobkyňa ako opomenutá spoluvlastníčka mala právo domáhať od tretej osoby (nadobúdateľa) spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti jeho prevodu formou darovacej zmluvy, hoci ju táto nadobudla od povinného spoluvlastníka darovacou zmluvou.

47. Žiada sa dodať, že nárok žalobkyne nemožno vyvodiť ani z judikatúry, na ktorú sa v priebehu konania odvolávala a ktorú v konečnom dôsledku súdy obidvoch inštancií pri svojom rozhodovaní aj rešpektovali, zohľadniac individuálne okolnosti prejednávaneho prípadu.

48. Keďže nárok, ktorý žalobkyňa v tomto spore uplatnila žalobou, jej zákon nepriznáva, súd prvej inštancie postupoval správne, keď žalobu ako nedôvodnú zamietol.

49. Za popísanej situácie by bolo v rozpore s princípom hospodárnosti konania vykonávanie akéhokoľvek ďalšieho dokazovania v tomto spore. Z dôvodu procesnej ekonomie sa odvolací súd tiež nezaoberal ani ďalšou odvolacou argumentáciou žalobkyne v prezentovanej v jej opravnom prostriedku ani reakciou procesnej protistrany na ňu.

50. Odvolací súd teda vyhodnotil odvolacie námietky žalobkyne v merite veci ako nedôvodné a pri súčasnom nezistení nedostatkov v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), rozsudok okresného súdu vo výroku II. vo veci samej podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

51. Ako vecne správny odvolací súd potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok III. o trovách prvoinštančného konania, vo vzťahu ku ktorému odvolateľka neprodukovala žiadnu relevantnú odvolaciu argumentáciu a ktorý zároveň plne zodpovedá úspechu sporových strán posúdenému v zmysle zákonných ustanovení v ňom citovaných.

52. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ako úspešnej procesnej strane priznal proti žalobkyňi nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %. Zároveň odvolací súd dodáva, že Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu rozhodovania o trovách konania v prípade, že odvolanie je odmietnuté. Preto je nutné o trovách odvolacieho konania rozhodnúť analogicky podľa § 256 ods. 1 CSP, ktorý upravuje problematiku najbližšiu odmietnutiu odvolania, lebo v tomto prípade konanie končí bez toho, aby odvolací súd rozhodoval o veci samej, a to v dôsledku procesného zavinenia tej strany sporu, ktorá neoprávnene podala odvolanie – v danom prípade žalovaná, (ktorá ho podala proti výroku I. napadnutého rozsudku), ktoré je nutné pripočítať k jej procesnému neúspechu v spore.

53. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

54. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).